

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 17 iyul tarixli 229 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasında kritik informasiya infrastrukturunun təhlükəsizliyinin təmin edilməsi

Q A Y D A L A R I

Əvvəli 7-ci sahə.

8.9.15. kritik informasiya infrastrukturunun təhlükəsizliyi üzrə ümumi və xüsusi tələblərə riayət olunmasına dair yoxlamaların, xüsusilə də real vaxt rejimində mərkəzləşmiş nəzarətin, o cümlədən fasiləsiz (24/7 rejimdə) monitorinqin həyata keçirilməsi üçün müəyyən edilmiş tələblərə uyğun şərait yaradır, bununla əlaqədar zəruri məlumatların, o cümlədən qeydə alınmış kibersidentlər barədə məlumatların aidiyyəti kibermərkəz tərəfindən ödənişsiz, birbaşa və dərhal əldə olunmasını təmin edir;

8.9.16. kritik informasiya infrastrukturuna obyektinə olan kibercümlərə qarşı cavab tədbirlərinin görülməsi, kibertəhdidlərin və kibersidentlərin qarşısının alınması və noticələrinin aradan qaldırılmasını təmin edir, bu barədə aidiyyəti kibermərkəzi dərhal məlumatlandırır, həmçinin kibersidentlərin tədqiqatının tam və hərtərəfli aparılması ilə bağlı aidiyyəti kibermərkəzə zəruri şərait yaradır və dəstək verir;

8.9.17. kritik informasiya infrastrukturunun təhlükəsizliyi üzrə tələblərə riayət edilməsi vəziyyətinin öyrənilməsi məqsədilə səlahiyyətli orqandan daxil olan sorğuları təxirəsalınmadan cavablandırır;

8.9.18. bu Qaydaların icrası ilə əlaqədar normativ hüquqi aktlarda nəzərdə tutulmuş digər funksiyaları həyata keçirir.

8.10. Kritik informasiya infrastrukturuna obyektinə qarşı yönəlmiş kibertəhdidlər, kibercümlər, habelə kibersidentlərin proqnozlaşdırılması, həmçinin kritik informasiya infrastrukturuna obyektlərinin dayanıqlı fəaliyyət göstərməsinə təminat verən tədbirlərin işlənilib hazırlanması məqsədilə əldə edilmiş məlumatlar əsasında Milli kibermərkəz tərəfindən (dövlət qurumlarına münasibətdə Dövlət qurumları üzrə kibermərkəzlə birgə) kritik informasiya infrastrukturuna obyektlərində

təhlükəsizliyin təmin olunması vəziyyəti qiymətləndirilir və müvafiq hesabat hazırlanaraq səlahiyyətli orqanın rəhbərliyinə təqdim edilir.

9. Kritik informasiya infrastrukturunun təhlükəsizliyinin təmin edilməsi vəziyyətinə nəzarət

9.1. Kritik informasiya infrastrukturunun təhlükəsizliyi üzrə ümumi və xüsusi tələblərə riayət olunmasının təmin edilməsi, o cümlədən bu sahədə kritik informasiya infrastrukturuna subyektlərinə kömək göstərilməsi yolu ilə dövlətin və cəmiyyətin qanunla qorunan maraqlarının mühafizəsi məqsədilə səlahiyyətli orqan və kritik informasiya infrastrukturuna subyektləri tərəfindən kritik informasiya infrastrukturunun təhlükəsizliyinin təmin edilməsi vəziyyətinə nəzarət həyata keçirilir.

9.2. Kritik informasiya infrastrukturunun təhlükəsizliyinin təmin edilməsi vəziyyətinə nəzarət ümumi və xüsusi tələblərə uyğunluğun qiymətləndirilməsi və aşkar olunmuş uyğunsuzluqların aradan qaldırılması, bu tələblərə riayət edilməsinin yoxlanılması, kritik informasiya infrastrukturunun təhlükəsizliyinin fasiləsiz (24/7 rejimdə) monitorinqi, müdaxilə sınaqları və kənar audit yoxlamalarının aparılması vasitəsilə həyata keçirilir.

9.3. Kritik informasiya infrastrukturuna obyektinin texniki layihə sənədlərinin uyğunluğunu yoxlama tədbirləri həmin sənədlərin kritik informasiya infrastrukturuna obyektinin texniki layihə sənədlərinə uyğunluğunun funksional sınağı plan əsasında keçirilir.

9.4. Kritik informasiya infrastrukturuna obyektlərinin təhlükəsizliyinin təmin olunmasının fasiləsiz (24/7 rejimdə) monitorinqi kritik informasiya infrastrukturuna subyektləri tərəfindən təmin edilir və

mərkəzləşmiş nəzarəti həyata keçirmək üçün zəruri məlumatlar, o cümlədən kibersidentlər barədə məlumatlar real vaxt rejimində aidiyyəti kibermərkəzə göndərilir.

9.5. Müdaxilə sınaqları kritik informasiya infrastrukturuna obyektinin təhlükəsizliyində boşluqların, zəifliklərin və digər uyğunsuzluqların aşkar olunması məqsədilə Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti tərəfindən təsdiq edilmiş plan üzrə aidiyyəti kibermərkəz tərəfindən həyata keçirilir. Kritik informasiya infrastrukturuna subyektinə obyektinin təhlükəsizliyində boşluqların, zəifliklərin və digər uyğunsuzluqların aşkar olunması məqsədilə müdaxilə sınaqlarının keçirilməsinə dair illik və (və ya) cari plana uyğun olaraq ildə 1 (bir) dəfədən az olmayaraq (bu tədbirlərin keçirilməsindən ən azı 7 (yeddi) gün əvvəl aidiyyəti kibermərkəzi məlumatlandırmaq) müdaxilə sınaqlarının keçirilməsi təşkil edilir.

9.6. Kritik informasiya infrastrukturunun təhlükəsizliyinə dair tələblərə uyğunluğun təmin edilməsi, o cümlədən informasiya təhlükəsizliyini idarəetmə sisteminin tələblərə müvafiq fəaliyyətini təşkil etmək üçün kritik informasiya infrastrukturuna subyektləri ildə bir dəfədən az olmayaraq, kibertəhlükəsizlik xidməti provayderi tərəfindən kənar audit yoxlamalarının keçirilməsini və onun nəticələrinin səlahiyyətli orqana göndərilməsini təmin edir. Kənar audit yoxlamaları təyin olunmuş tələblərə uyğunluq dərəcələrinin qiymətləndirilməsi məqsədilə, habelə proqram, texniki və mühəndis təminatı vasitələrinin yaradılma və istismara qəbul, yenilənmə və təkmilləşdirilmə, tələb olunduqda istismardan çıxarılma mərhələlərində həyata keçirilir.

9.7. Kritik informasiya infrastrukturunun təhlükəsizliyinə dair ümumi və xüsusi tələblərə dövlət qurumu olmayan sa-

hibkarlıq fəaliyyəti subyektləri tərəfindən riayət olunmasının yoxlanılması həmin sahibkarlıq fəaliyyətinin həyata keçirildiyi obyektlərə gəlmədən aparılır. Milli kibermərkəzin mütəxəssisləri kritik informasiya infrastrukturuna təhlükəsizliyi ilə bağlı metodiki köməklik göstərilməsi, məsləhət verilməsi və vəziyyətin qiymətləndirilməsi üçün kritik informasiya infrastrukturuna subyektinin dəvəti ilə sahibkarlıq subyektlərinin kritik informasiya infrastrukturuna obyektlərinə gələ bilirlər. Bu halda aşkar edilən pozuntulara görə sahibkar məsuliyyətə cəlb edilə bilməz.

9.8. Dövlət qurumları tərəfindən kritik informasiya infrastrukturunun təhlükəsizliyinə dair ümumi və xüsusi tələblərə riayət olunmasının yoxlanılması Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti tərəfindən təsdiq edilmiş yoxlama planı əsasında keçirilir.

9.9. Dövlət qurumları tərəfindən kritik informasiya infrastrukturunun təhlükəsizliyinə dair ümumi və xüsusi tələblərə riayət olunmasının həmin qurumların fəaliyyət göstərdikləri yerlərə gəlməklə yoxlanılması müddəti hər bir kritik informasiya infrastrukturuna obyektinə üzrə 15 (on beş) iş günündən artıq olmamalıdır.

9.10. Bu Qaydaların 9.8-ci bəndində göstərilən yoxlama planından əlavə, dövlət qurumları tərəfindən kritik informasiya infrastrukturunun təhlükəsizliyinə dair ümumi və xüsusi tələblərə riayət olunmasının yoxlanılması aşağıdakı hallarda keçirilə bilər:

9.10.1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin, Azərbaycan Respublikası Birinci vitse-prezidentinin, Azərbaycan Respublikası vitse-prezidentlərinin və ya Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin tapşırığı ilə;

9.10.2. kritik informasiya infrastrukturuna obyektinə qarşı kibertəhdid, kibercümlər, kibersident və ya təhlükəsizlik üzrə kritik hal ilə əlaqədar olaraq, habelə bu barədə aidiyyəti kibermərkəzə daxil

olmuş və ya mediada yayımlanan məlumatlar əsasında səlahiyyətli orqanın tapşırığı ilə;

9.10.3. kritik informasiya infrastrukturunun təhlükəsizliyinə dair ümumi və xüsusi tələblərə riayət olunmasının yoxlanılması zamanı aşkar edilmiş nöqsanların aradan qaldırılması üçün görülmüş tədbirlərin qiymətləndirilməsi məqsədilə;

9.10.4. dövlət qurumunun müraciəti əsasında.

9.11. Kritik informasiya infrastrukturunun təhlükəsizliyinə dair ümumi və xüsusi tələblərə riayət olunması vəziyyətinin yoxlanılmasının nəticəsi və həmin tələblərə uyğunluğun təmin olunması ilə bağlı görülmüş tədbirlər haqqında səlahiyyətli orqanın rəhbərinə məlumat verilir.

9.12. Kritik informasiya infrastrukturunun təhlükəsizliyinə dair ümumi və xüsusi tələblərə riayət olunması vəziyyətinin yoxlanılmasını təşkil etmək üçün səlahiyyətli orqan tərəfindən yaradılan komissiyanın tərkibi, yoxlamanın məqsədi, başlanma və qurtarma vaxtı bu Qaydaların 9.8-ci və 9.10-cu bəndlərində qeyd olunan yoxlama planı və ya tapşırıq (müraciət) əsasında müəyyən edilir.

9.13. Kritik informasiya infrastrukturunun təhlükəsizliyinə dair ümumi və xüsusi tələblərə riayət olunması vəziyyətinin yoxlanılması zamanı dövlət qurumunun kritik informasiya infrastrukturuna obyektində keçirilmiş sonuncu yoxlama barədə materiallar, təhlükəsizliyin təmin olunması vəziyyətinə dair aidiyyəti kibermərkəzdə olan məlumatlar, o cümlədən baş vermiş kibercümlər və kibersidentlər, onların noticələri, həmçinin görülmüş tədbirlər barədə məlumatlar nəzərə alınır.

9.14. Yoxlama tədbirləri protokollarla, bu tədbirlərin yekun nəticələri isə aktilə rəsmiləşdirilir. Yoxlama tədbirlərinə dair protokollar və akt yoxlamada iştirak edən şəxslər tərəfindən imzalanır və ko-

missiyaya rəhbərlik edən şəxs tərəfindən təsdiq edilir. Yoxlama tədbirlərinin yekun nəticəsinə dair aktın nüsxəsi aidiyyəti kritik informasiya infrastrukturuna subyektinə göndərilir.

9.15. Kritik informasiya infrastrukturuna subyektləri aşkar edilmiş kritik informasiya infrastrukturunun təhlükəsizliyinə dair tələblərin pozulması hallarını təxirəsalınmadan aradan qaldırır və görülmüş tədbirlərin noticəsi barədə məlumatların Reyestrə yerləşdirilməsini təmin edir.

9.16. Kritik informasiya infrastrukturuna obyektlərinin təhlükəsizliyinin pozulmasına səbəb ola bilən ciddi nöqsanlar aşkar edildikdə, habelə təhlükəsizlik üzrə kritik hal baş verdikdə, komissiya tərəfindən təxirəsalınmaz tədbirlərin görülməsi məqsədilə səlahiyyətli orqan qarşısında məsələ qaldırılabilir.

10. Yekun müddəalar

10.1. Bu Qaydalar qüvvəyə mindikdən sonra yaradılan və ya yenilənən (dəyişikliklər aparılan) informasiya sistemlərinin, avtomatlaşdırılmış idarəetmə sistemlərinin və ya informasiya-kommunikasiya şəbəkələrinin funksionallığının pozulmasının Qanunun 20-2.1-ci maddəsində göstərilən noticələrə səbəb ola bilməsi həmin sistem və şəbəkələrin layihələndirilməsi mərhələsində onların sahibləri (istifadəçiləri) tərəfindən müəyyən edilir və bu barədə səlahiyyətli orqana məlumat verilir.

10.2. İnformasiya sistemləri, avtomatlaşdırılmış idarəetmə sistemləri və ya informasiya-kommunikasiya şəbəkələri Siyahıya daxil edildikdən sonra 2 (iki) ay müddətində kritik informasiya infrastrukturuna subyektləri tərəfindən həmin obyektlərə dair təhlükəsizlik üzrə xüsusi tələblərin Reyestrin müvafiq bölməsində yerləşdirilməsi təmin edilir.